

Sociologie Românească

ISSN: 2668-1455 (print), ISSN: 1220-5389 (electronic)

***INTRODUCERE ÎN STUDIUL STRATIFICĂRII ȘI MOBILITĂȚII SOCIALE:
TEORII, MĂSURI ȘI MODELE DE ANALIZĂ. EDITURA TRITONIC,
BUCUREȘTI, 2022. CĂTĂLIN AUGUSTIN STOICA***

Horia MIHAI

Sociologie Românească, 2022, vol. 20, Issue 2, pp. 214-217

<https://doi.org/10.33788/sr.20.2.13>

Published by:
Expert Projects Publishing House

On behalf of:
Asociația Română de Sociologie

**INTRODUCERE ÎN STUDIUL
STRATIFICĂRII ȘI MOBILITĂȚII
SOCIALE: TEORII, MĂSURI
ȘI MODELE DE ANALIZĂ.**
EDITURA TRITONIC, BUCUREȘTI, 2022.
CĂTĂLIN AUGUSTIN STOICA

Horia MIHAI¹

Abstract

Cătălin Augustin Stoica's volume *Introduction to the Study of Social Stratification and Mobility: theories, measures and models of analysis* can be considered a starting point in developing a theoretical understanding of the concepts mentioned in the title. Although the book is mainly addressed to students in the area of social sciences, we can say that the language is widely accessible to the general public. It should be appreciated that the reader does not need a theoretical background before reading the book, as each concept is defined and analysed in such a manner, that makes the transition from common knowledge to scientific knowledge. Stratification and social mobility could not be dealt with separately, and in order to make intelligible how these concepts are intertwined in the dynamics of social life, the author presents them in a theoretically evolutionary scale. The explanation of the concepts is carried out starting from classics such as Marx and updated to the contemporary era with the help of authors that include Erik Olin Wright. From the conceptual trunk outlined by the theories of the aforementioned authors, sprout the branches of sub-chapters such as 'Power and Privilege' or 'Theories of the Elites', whose purpose is to broaden the reader's understanding of the subject. Through his book, Cătălin Augustin Stoica succeeds in offering a new approach to concepts studied for many decades in the field of sociology.

Keywords: Social Stratification, Social Mobility, Conflictualism, Elites, Privilege, Class.

---

¹ Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română, București, ROMÂNIA.
E-mail: mihaihoria96@gmail.com.

Volumul *Introducere în studiul stratificării și mobilității sociale: teorii, măsuri și modele de analiză* (2022) reprezintă o lucrare cu caracter teoretic și introductiv destinată preponderent studenților sau persoanelor interesate în consolidarea cunoașterii conceptelor menționate. Lucrarea a fost publicată în anul 2022 la editura Tritonic.

Cartea lui Cătălin Stoica debutează din primul capitol prin definirea conceptului de stratificare socială și analiza dinamicilor asociate acestuia. Abordarea subiectului este realizată într-un mod accesibil persoanelor care nu dețin cunoștințe anterioare în domeniul sociologiei, cu scopul facilitării construirii unui cadru conceptual de bază.

În cel de al doilea capitol, Cătălin Stoica expune principalele opere relevante pe subiectul stratificării sociale. Fundamentarea teoriilor despre stratificarea socială este abordată în prisma teoriei lui Karl Marx (1896). Introducerea teoriei marxiste este absolut necesară pentru a putea înțelege formarea și evoluția conceptelor de stratificare socială și mobilitate socială. Abordarea acestor concepte a fost realizată și înainte de Karl Marx, însă de abia în opera sa *Capitalul* au fost utilizate într-un mod integrat teoretic și holistic.

Plecând de la teoria marxistă, autorul actualizează tipologiile aferente claselor sociale și a stratificării implicit prin teoria lui Erik Olin Wright (1978). De la simpla dihotomie de clasă propusă de Marx, conform căreia burghezia deținea mijloacele de producție, iar proletariatul constituia forța de muncă, pentru Erik Olin Wright lumea de după cel de al Doilea Război Mondial implica dinamici de clasă mai complexe. Noua schemă a structurii de clasă s-a constituit în baza a trei criterii: „Deținerea în proprietate a mijloacelor de producție; Nivelul de pregătire; Poziția de autoritate (resurse manageriale ori de autoritate)”. Prin intermediul acestor criterii, Erik Olin Wright formulează o structură de clasă în care sunt introduse 12 categorii prin comparație cu cele două formulate de Marx. Diferențele de perspectivă provin din faptul că, în viziunea marxistă, clasa de mijloc sau alte poziții în ierarhia socială, cu excepția burgheziei și proletariatului, nu aveau capacitatea de a modifica societatea într-un mod semnificativ așa cum consolidarea burgheziei a semnalat finalul feudalismului și trecerea la capitalism. În schimb, pentru Erik Olin Wright, formele de manifestare a puterii și autorității pot fi orizontale. În acest sens amintesc exemplul lui Cătălin Augustin Stoica referitor la interesele managementului diferite de cele ale muncitorului din fabrică, dar apropiate de cele ale patronatului.

Pe parcursul cărții, Wright este readus în prim plan în special pe subiectul mobilității sociale. Rolul lui Wright în teoria asupra stratificării sociale este acela de a recontextualiza structura de clasă în raport cu realitățile contemporane de după cel de al Doilea Război Mondial. Simpla distincție dihotomică dintre proletariat și burghezie nu este suficientă pentru a realiza o conceptualizare a stratificării sociale în capitalismul contemporan.

Pentru a putea avea o perspectivă holistică asupra teoriilor marcante pe subiectul stratificării sociale este neapărată nevoie de integrarea perspectivei lui Max Weber (1905), ceea ce Cătălin Stoica reușește să realizeze în mod organic în continuarea teoriilor amintite anterior. Pentru Weber, criteriul deținerii mijloacelor de producție este doar unul dintre factorii care determină apartenența de clasă. Dimensiunea economică este relevantă, însă limitarea înțelegerii stratificării sociale la aceasta este considerată de către Weber o formă de reduționism. Un alt factor relevant este cel al statusului social pe care îl are individul, sau dimensiunea socială (stimă, prestigiu, status). A treia dimensiune propusă de Weber în analiza stratificării sociale este cea politică: apartenența și puterea deținută în cadrul unui grup, asociație sau partid politic. Weber propune o tipologie extinsă față de cea a lui Marx referitor la clasele sociale: muncitorii; mica burghezie; funcționarii, tehnicienii și intelectualii; clasa proprietarilor și antreprenorii.

În vederea extinderii contextului conceptual, Cătălin Stoica propune aprofundarea conflictualismului din perspectiva lui Ralf Dahrendorf. Conflictualismul, o paradigmă teoretică inspirată din teoria marxistă, are rolul de a contextualiza dinamicile mobilității sociale și a trasa limitele acesteia prin prisma stratificării sociale rigide specifice modernității incipiente. Dahrendorf (1959) utilizează sintagma de postcapitalism pentru a analiza capitalismul contemporan. În viziunea acestuia, clasa de mijloc nu numai că nu a dispărut conform predicțiilor lui Marx, dar s-a extins semnificativ ca pondere pe parcursul secolului XX. Criteriul deținerii mijloacelor de producție nu mai este cel care determină apartenența de clasă, ci statusul și puterea deținută de individ. Spre deosebire de teoreticienii marxiști, conflictul, din perspectiva lui Dahrendorf nu este privit ca sursa inevitabilă a revoluției, ci ca o dinamică socială firească în urma distribuirii surplusurilor existente în societățile cu un grad înalt de dezvoltare tehnologică.

Pentru a putea contextualiza puterea și privilegiile, autorul a considerat facilă discutarea teoriilor despre elite. În acest sens el amintește tipologia lui C. Wright Mills (1956) despre cele trei categorii de elite care formează „triunghiul puterii”. Cele trei categorii de elite sunt: elita politică, elita economică și elita militară.

Puterea și privilegiile constituie concepte care trebuie integrate obligatoriu în dezvoltarea unei analize teoretice a stratificării sociale. Teoria lui Lenski (1954) este utilizată cu rolul de a construi un trunchi central al conceptualizării pe tema puterii și a privilegiilor, la care adaugă *prestigiul*. Teoria lui Lenski este utilă pentru a sugera că perspectivele formulate anterior asupra stratificării sociale nu sunt contradictorii, acestea fiind de fapt fațete diferite ale aceluiași subiect. Există suprapuneri conceptuale atât cu Durkheim cât și cu Weber, dar nu numai.

În cel de al treilea capitol, „Scheme de stratificare socială”, autorul prezintă o serie de tipologii și clasificări ale unor sociologi antemenționați precum Erik Olin Wright, alături de autori cum ar fi Goldthorpe, Erikson sau Portocarero (1979). În urma fundamentării teoretice realizate anterior, rolul celui de al treilea capitol este de a operaționaliza schematic conceptele discutate. Pentru a putea contextualiza

operaționalizarea conceptelor la societatea românească din ultimele decenii, Cătălin Stoica introduce studii și lucrări ale unor autori români precum Dumitru Sandu (1996), Liviu Chelcea (2015), Sebastian Țoc (2018), Cătălin Zamfir (2005) și alții. Printre temele relevante selectate de Cătălin Stoica din scrierile autorilor menționați se numără tranziția de la regimul socialist la capitalism, constituirea clasei de mijloc, inegalitatea educațională etc.

Cel de al patrulea capitol, „Măsuri ale Mobilității Sociale”, abordează tipologiile și dinamica conceptului de mobilitate socială. Dintre aceste tipologii amintesc mobilitatea socială verticală și cea orizontală, mobilitatea socială intergenerațională și cea intragenerațională. Mobilitatea socială, un concept-cheie al volumului, a fost abordată exhaustiv, amintind toate tipologiile relevante din literatura de specialitate.

Prin această inițiativă autorul reușește să ofere studenților o abordare actualizată a conceptelor. Astfel, Cătălin Stoica reușește să depășească din mai multe puncte de vedere inițiative similare precum cea a lui Anthony Giddens (1971). Utilizarea exemplurilor din societatea românească contemporană, cât și a studiilor realizate de autori români, contribuie la simplificarea demersului de înțelegere și asumare a conceptelor.

Referințe

- Chelcea, L., Popescu, R. & Cristea, D. (2015). Who are the gentrifiers and how do they change central city neighbourhoods? Privatization, commodification and gentrification in Bucharest, *Geografie*, 120(2), 113-33.
- Erikson, R., Goldthorpe, J. & Portocarero, L. (1979). Intergenerational Class Mobility in Three Western European Societies: England, France and Sweden, *The British Journal of Sociology*, 30(4), 415-441.
- Erikson, R. & Goldthorpe, J. (1992). *The Constant Flux: A study in Social Mobility in Industrial Societies*. Oxford: Clarendon Press.
- Giddens, A. (1971). *Capitalism and the Modern Social Theory: An Analysis of the Writings of Marx, Durkheim and Max Weber*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Goldthorpe, J. (1974). *The Social Grading of Occupations: A new Approach and Scale*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lenski, G. (1954). Status Crystallization: A non-vertical Dimension of Social Status, *American Sociological Review*, 19(4), 405-13.
- Marx, K. [1896] (1962). Contribuții la critica economiei politice, în *Opere*, K. Marx & F. Engels (eds.), Vol. XIII. București: Politică.
- Mills, C. W. (1956). *The Power Elite*. London, New York: Oxford University Press.
- Sandu, D. (1996). *Sociologia tranziției. Valori și tipuri sociale în România*. Staff.
- Țoc, S. (2018). *Clasă și educație: inegalitate și reproducere socială în învățământul românesc*. București: Pro-Universitaria.
- Weber, M. [1905] (1993). *Etica protestantă și spiritul capitalismului*. București: Humanitas.
- Wright, E. O. (1978). *Class, Crisis and the State*. London, New York: Verso.
- Zamfir, C. (2005). *Spre o paradigmă a gândirii sociologice*. Ediția a II-a. Iași: Polirom.